تجلیل از «اوستا» و «عبدلی» در رادیو ایران

مدیر رادیو ایران از آیین تجلیل امیر پارسی و جواد انصافی دو هنرمند و زوج طنز کشور خبر داد. به گزارش جام جم، محمد جعفر محمدزاده مدیر رادیو ایران با اشاره به فعالیت ۸۰ ساله رادیو ایران و جایگاهی که در میان رسانه‌های شنیداری دارد، اظهار کرد: رادیو ایران در حقیقت خانه اول هنرمندان و پیشکسوتان رادیو است و از چند سال پیش تجلیل از پیشکسوتان رادیو ایران در دستور کار شبکه و معاونت صدا بوده است. مدیر رادیو ایران با بیان این‌که از سال گذشته تجلیل از دو نفر از پیشکسوتان طنز رادیو ایران در «کوی نشاط» برنامه‌ریزی شده بود که به دلیل شرایط کرونایی حاکم بر جامعه این مهم هربار به تعویق افتاده است، گفت: در روزهای دهه فجر امسال، تصمیم براین شد این مراسم فقط با حضور عوامل این برنامه پرمخاطب رادیو برگزار شود. به همین دلیل در هفته پیش‌رو در محل استودیوی شماره یک رادیو از جواد انصافی و امیر پارسی که مردم آنها را عنوان زوج هنری اوستا و عبدلی می‌شناسند در مراسمی رسانه‌ای تجلیل خواهد شد و از تندیس و پوستری در این مراسم رونمایی می‌شود.

تصویری از دادگاه ویژه انقلاب / عکس: روابط عمومی مستند

مستند از «دادگاه ویژه انقلاب»

این مستند هر روز ساعت ۱۸ و ۱۵ دقیقه روی آنتن شبکه مستند سیما می‌رود

نوشین مجلسی
رسانه

یکی از برنامه‌های شبکه مستند که در دهه فجر امسال روی آنتن رفته است، مجموعه «دادگاه ویژه انقلاب» است. این مستند تصاویر نسبتا کامل و کمتر دیده شده از دادگاه علنی دو ساواکی را که بعد از انقلاب در یک مسجد برگزار شده است، به مخاطبان ارائه می‌کند. یوسف جعفری، تهیه‌کننده و کارگردان مستند دادگاه ویژه انقلاب، سعی کرده دخل و تصرف چندانی در آن نداشته باشد و به گفته خودش این نوارهای باقیمانده از آن سال‌ها را بدون واسطه به مخاطبان ارائه کند. او حرف‌های متفاوت ساواکی‌ها و فضای علنی دادگاه را از ویژگی‌های این مستند می‌داند که می‌تواند بینندگان را جذب و به ادامه دیدن آن ترغیب کند. پخش مجموعه مستند دادگاه ویژه انقلاب از ۱۲ بهمن آغاز شده است و هر روز تا ۲۲ بهمن ساعت ۱۸ و ۱۵ دقیقه از شبکه مستند روی آنتن می‌رود.

در این دادگاه چه می‌بینیم؟

در این مستند تصاویر دو شکنجه‌گر ساواک به نام‌های فریدون توانگری معروف به آرش و بهمن نادری‌پور معروف به تهرانی را در دادگاه ویژه انقلاب می‌بینیم و دفاعیات و اعترافات آنها را مقابل جمعیت می‌شنویم. جعفری درباره فضای اعترافات این افراد می‌گوید: تحولات انقلاب آنقدر زیاد بوده که روی این افراد هم تاثیر گذاشته است؛ مثلا آقای تهرانی آنقدر حرف‌های عجیب، پرنکته و جذاب می‌زند که آدم فکر می‌کند یک نویسنده این متن را برای او نوشته است. انگار یک تحلیلگر سیاسی است و کلی پیشنهاد به انقلابیون می‌دهد. می‌گوید خیلی پشیمانم و ۴۵ روز در خانه بودم و با خودم کلنجار می‌رفتم که بیایم اعتراف کنم. در آخر هم ۶۰۰ صفحه اعتراف می‌کند.

تهیه‌کننده مستند «دادگاه ویژه انقلاب» بیان می‌کند: این دادگاه که در مسجد برگزار می‌شود دو متهم (شکنجه‌گران ساواک) دارد. در این فیلم‌ها شیوه دستگیری این افراد بیان نمی‌شود و فقط به محاکمه آنها می‌پردازد که در تیتراژ هم اینها را می‌شنویم. بخش‌های زیادی از محاکمه هم مربوط به آقای تهرانی است که اعترافات زیادی کرده و اطلاعات جالبی می‌دهد. دو تا از نوارها هم مربوط به آرش، یک شکنجه‌گر جوان‌تر است. شاهدان هم می‌آیند و در مورد شکنجه‌های او شهادت می‌دهند و دفاعیه‌ای از خود ارائه می‌دهند. او همچنین به مواردی که در ماموریت‌هایش داشته، اعتراف می‌کند. این دو شخص اعدام شدند و با توجه به حرف‌هایی که می‌زنند ظاهرا از ابتدایی که دستگیر شدند از این موضوع خبر داشتند، چون جامعه آن موقع واقعا از ساواک آزرده خاطر بوده است و اینها جنایت‌های زیادی را مرتکب شدند. البته بهمن نادری‌پور خیلی خوب صحبت می‌کند و درنهایت تصویر جالبی از خود به‌جا می‌گذارد. می‌گوید قربانی هستم و با اتفاقاتی در این مسیر افتادم. همین مجموعه را جذاب کرده است چون ما تصویری که از تهرانی در موزه عبرت به‌عنوان شکنجه‌گر ارائه شده را خیلی تیره و سیاه تصور می‌کنیم ولی در این دادگاه‌ها ابراز پشیمانی او را می‌بینیم و به همین دلیل فکر می‌کنم اگر کسی یک قسمت از مجموعه را ببیند، آن را دنبال خواهد کرد.

این مستندساز ادامه می‌دهد: ابتدا یک نوار، من را جذب کرد و فکر کردم چگونه می‌تواند پخش شود که برای مخاطب یک آغاز و پایان داشته باشد. بعد که بررسی کردم، دیدم این خودش می‌تواند یک مجموعه بی‌واسطه باشد که درونش اطلاعات زیادی در رابطه با ساواک دارد البته با سبک و سیاق و روایتی دیگر. همچنین یک‌سری اطلاعات متنوع درباره این آدم‌ها مثل نحوه آشنایی‌شان با ساواک و ماموریت‌هایی که انجام دادند به مخاطبان ارائه می‌دهد. این پیشنهاد را با شبکه مطرح کردم و آنها پذیرفتند. زمان کمی تا دهه فجر مانده بود و برای همین برای سر و سامان دادن به این ویدئوها وقت چندانی نداشتیم و همچنان هم تلاش زیادی می‌کنیم تا هر روز به‌صورت منظم پخش شود.

ماجرای رسیدن به دادگاه ویژه انقلاب

این‌که چه شد جعفری به فیلم‌های این دادگاه رسید، تصمیم گرفت دستی به سروگوش آن بکشد و آن را روی آنتن بفرستد، در دل ساخت یک مجموعه مستند دیگر با نام ساواک اتفاق افتاد. او در این مورد به جام جم توضیح می‌دهد: حدود سه سال است در حال پژوهش و تولید یک مجموعه مستند به اسم ساواک هستیم که اکنون در مراحل پایانی قرار دارد. این مستند توصیفی و پژوهشی در ارتباط با ساواک است که برای آن آرشیوهای مختلف تصویری، صوتی و... را جمع‌آوری کردیم و مصاحبه‌هایی انجام دادیم. مجموعه ساواک واقعا کار سختی است، چون ساواک یک سازمان امنیتی بوده و بالطبع تصاویر و اطلاعاتی که از آن مانده خیلی کم است. الان در مرحله پایانی پس تولید، تدوین و گرافیک هستیم و ان‌شاءا... تا سه چهار ماه دیگر برای شبکه سیما آماده می‌شود. یک‌بار که مشغول بررسی و نگاه کردن این آرشیوها بودم به ۱۱ نوار برخوردم. مطالبی که در این نوارها گفته می‌شد، خیلی به کار ما می‌آمد. البته فرم مستند ساواک به شکلی است که از برش‌های کوتاه استفاده می‌کنیم. حیفم آمد مردم آن را نبینند چون این دادگاه به همین صورت که هست، جذابیت دارد و به لحاظ زمانی و نشان دادن اتفاقات و جو بعد از انقلاب غنی است. او درباره آماده‌سازی این ویدئوها بیان می‌کند: یک‌سری نوار بود که ترتیب منظمی نداشت. ما دخل و تصرفی در این فیلم‌ها نکردیم. فقط تلاش کردیم ترتیبی به آنها بدهیم. همچنین تیتراژ خوبی برایش درست کنیم. البته صدای این فیلم‌ها هم خیلی مشکل داشت که سعی کردیم آنها را بازسازی و به بهترین شکلی که می‌شود ترمیم‌شان کنیم تا آماده نمایش شود.

یک دادگاه و ۱۰ قسمت

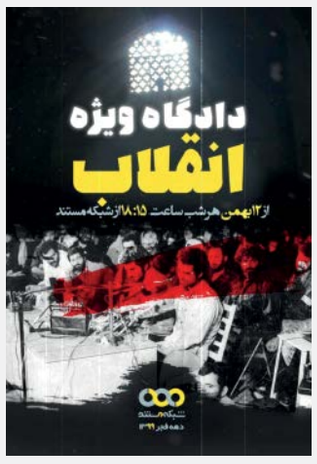

به گفته جعفری، ۱۱ نوار از این دادگاه باقی مانده است اما درباره تعداد جلسات دادگاه اطلاعی ندارد و می‌گوید: نمی‌دانم تعداد دادگاه‌ها چقدر بوده اما فکر می‌کنم تعداد این نوارها خیلی بیشتر بوده و چندین و چند جلسه دادگاه برگزار شده که همه آنها ضبط شده است اما آنچه باقی مانده و به‌دست ما رسیده این ۱۱ نواری است که هرکدام حدود ۵۰ دقیقه زمان دارد. از این میان جعفری، ۱۰ قسمت پخش می‌کند و دلیل آن را این‌گونه توضیح می‌دهد: بخش‌هایی از این نوارها مشکل داشت. تصمیم گرفتیم این قسمت‌ها را کنار بگذاریم و آن بخش‌هایی را که صدای مناسب‌تر دارد، پخش کنیم. در نهایت ۱۰ قسمت شد که هرکدام بین ۴۵ تا ۵۰ دقیقه است.

آرشیوی که خود روایت است

در مستند فقط از تصاویر آرشیوی استفاده شده است و حتی راوی هم برای آن وجود ندارد. تهیه‌کننده این مستند می‌گوید: سعی کردیم کاملا بی‌واسطه باشد و برای همین کارگردانی به آن معنایی که می‌شناسیم روی این کار اعمال نشده است. اینها سندهای تاریخی هستند که مستقیم در اختیار مخاطب قرار گرفته و به قدری فضای جذابی دارد که روایت درون آن هست.

او می‌افزاید: آرشیو صداوسیما واقعا غنی است، اما غالبا حساسیت‌هایی درباره آن وجود دارد. برای مجموعه ساواک خیلی تلاش کردیم آرشیوهای متناسب را پیدا کنیم و دوستانی که آنجا زحمت می‌کشند، کمک‌مان کردند. ولی همان‌طور که گفتم نگاه حساسی برای این‌که آرشیو را در اختیار کسی بگذارند، وجود دارد. این در حالی است آرشیوی که ما می‌خواستیم مورد خاصی نداشت.

از جعفری درباره پخش‌شدن چنین تصاویری پیش از این‌که مستند او روانه آنتن شود، می‌پرسیم که پاسخ می‌دهد: یک مجموعه در شبکه مستند است که در قالب تاریخ شفاهی یک‌سری نوارها را پخش می‌کند و برخی دادگاه‌های ساواک هم در آن پخش شده است. البته آنجا خیلی فضا محدودتر بوده و یک‌سری آدم که فقط متهم بودند، حضور دارند. یکی از ویژگی‌هایی که مستند «دادگاه انقلاب» را جذاب کرده، علنی‌بودن است و بیش از ۱۰۰ نفر در آن فضای مسجد حضور دارند. آدم‌ها گریه می‌کنند و عکس فرزندانشان را که دستگیر یا کشته شدند در دست گرفته‌اند. در چند پلان ما به‌ازای این افراد هم نشان داده می‌شوند که به کامل بودن این فیلم‌ها کمک کرده و به تصویر و فضا بعد داده است.

او درباره مدت زمان جمع‌آوری و تولید این پروژه هم بیان می‌کند: این کار خیلی با زمان محدود انجام شد. از زمانی که آرشیوها به‌دستم رسید تا آماده‌سازی آن فرصت چندانی نداشتیم و اگر اعتماد شبکه مستند به خاطر کارهای مشترکی که انجام دادیم به بنده نبود، شاید اصلا به پخش نمی‌رسید. می‌شود گفت از یک هفته تا ۱۰ روز قبل از دهه فجر کار را شروع کردیم و همچنان درگیر آن هستیم، چون صداهای بعضی قسمت‌های این نوارها مشکل دارد و باید مجموعه زیرنویس شود که حجم کار را بالا برده است. همچنین حساسیت‌هایی وجود دارد که گاهی مستند را با اصلاحیه مواجه و کار را سخت‌تر می‌کند.

> **جعفری:** یکی از ویژگی‌هایی که مستند «دادگاه انقلاب» را جذاب کرده علنی‌بودن است و بیش از ۱۰۰ نفر در آن فضای مسجد حضور دارند. آدم‌ها گریه می‌کنند و عکس فرزندانشان را که دستگیر یا کشته شدند در دست گرفته‌اند

بانوی قصه‌گوی چند نسل در «دست در دست»:

اولین کسی بودم که از بچه‌ها در اجرای رادیویی استفاده کردم

عذرا وکیلی که صدای او در برنامه رادیویی «سلام کوچولو» برای بسیاری از کودکان دیروز خاطره‌ساز است، در ابتدای برنامه «دست در دست» اظهار کرد: از سال ۱۳۵۲ برای مخاطب کودک برنامه‌سازی و اجرای رادیویی کرده‌ام، صدایم بسیار شنیده شده اما چهره‌ام تاکنون سه چهار بار بیشتر در تلویزیون دیده نشده است.

به گزارش جام جم، وکیلی با بیان این‌که بچه سه ساله‌ای که شنونده داستان‌هایم بوده اکنون ۴۸ ساله است، ادامه داد: اولین کسی بودم که کودکان را وارد استودیو قصه‌گویی کردم و تا قبل از آن «بچه‌گوها» نقش کودکان را ایفا می‌کردند.

وی در ادامه توضیح داد: پس از این‌که از بچه‌ها در اجرای برنامه‌ها استفاده کردم، حتی نظارت به من ایراد گرفت که چقدر ادیت و تپق از دست‌تان در رفته، من می‌گفتم مگر بچه‌ها در حالت عادی اشتباه نمی‌کنند و بعد توسط بزرگ‌ترها اشتباه‌شان اصلاح می‌شود، این طبیعی‌ترین نوع اجراست و خود زندگی است.

این صدای آشنا با اشاره به این‌که در سال ۱۳۵۰ اولین فرزندم را در چنین شبی به دنیا آوردم، بیان کرد: از ۱۸ سالگی به رادیو آمدم. آن زمان رسم بود وقتی به‌عنوان تهیه‌کننده در رادیو مشغول می‌شدیم باید در تولید همه نوع برنامه‌ای آزموده می‌شدیم و پس از آن بود که مسؤولان تصمیم می‌گرفتند در چه رشته‌ای می‌توانیم موفق شویم. علاقه به کودکان همیشه در من وجود داشت و از ابتدا هم به من گفتند ما فکر می‌کنیم شما در بخش کودک موفق می‌شوید.

وکیلی با تاکید بر نادیده نگرفتن توانایی کودکان به خاطره‌ای در برنامه «دست در دست» اشاره کرد و گفت: آن سال‌ها برای حضور همه بچه‌ها در برنامه فراخوان دادم و طبیعتا بین بچه‌ها، کودک نابینا، معلول و... هم بود و من نیز همه را وارد برنامه کردم.

گوینده «سلام کوچولو» ادامه داد: در چین مسابقه و جشنواره‌ای با موضوع برنامه‌های تلویزیونی برپا بود. من نیز در این مسابقه شرکت کردم و موضوع برنامه‌ام را کودک نابینایی قرار دادم که می‌خواهد هوا را در دستانش بگیرد. سپس این برنامه را با کمک یک کودک چهارساله ساختم و به جشنواره فرستادم. برنامه را پخش کردند و سپس در زمان استراحت هم دوباره برنامه من برای حضار پخش شد و باورشان نمی‌شد کودک نابینا نقشش را این‌قدر مسلط اجرا کرده باشد. برگشتم ایران و دو روز بعد خبر برنده شدن برنامه را ساعت ۷ از اخبار شنیدم. بنابراین معتقدم توانایی‌های فرزندان را باید شناخت.

وکیلی تاکید کرد: زمانی رادیو در لحظات مختلف زندگی مردم نقش پررنگی داشت و خاطرات بسیاری با برنامه‌های رادیو در اذهان مردم آن سال‌ها شکل گرفته اما این روزها بیشترین نزدیکی آدم‌ها با مظاهر تکنولوژی مثل موبایل و تبلت و... است. شاید به این دلیل است که رادیو نقش پررنگی مثل آن روزها در زندگی افراد ندارد؛ هر چند هنوز هم یکی از بهترین دوستان ما آدم‌ها رادیو است.

«دست در دست» کاری است از گروه معارف شبکه دو و مرکز رسانه سازمان تبلیغات اسلامی به تهیه‌کنندگی هادی خدادی، اجرای سیاوش عقدایی و کارگردانی بهار ارجمند که پنجشنبه و جمعه هر هفته بعد از گفت‌وگوی ویژه خبری حوالی ساعت ۲۳ و ۳۰ دقیقه روانه آنتن می‌شود و در ایام دهه فجر نیز طی ۱۰ شب متوالی در جدول پخش برنامه‌های شبکه دو سیما قرار دارد.

چه خبر؟

«خاطرات زیرزمینی» انقلاب تصویر شد

حجت عیدی، کارگردان انیمیشن «خاطرات زیرزمینی» درباره این مجموعه که از ابتدای دهه فجر روی آنتن رفته است به مهر بیان کرد: سال گذشته فصل اول مجموعه «خاطرات زیرزمینی» تولید شد و روی آنتن رفت و امسال هم فصل دوم آن را برای ایام فجر تدارک دیدیم.

وی ادامه داد: تولید این انیمیشن زیر نظر مرکز صبا انجام می‌شود و در ۱۳ قسمت ۱۸ دقیقه‌ای ساخته شده است.

تهیه‌کننده «خاطرات زیرزمینی» در ادامه اظهار کرد: در این مجموعه قهرمانی به نام روزبه داریم که به‌دلیل شغل پدرش از شهرستان به تهران می‌آید و در خانه پدربزرگش ساکن می‌شود. پدربزرگ وی در زمان انقلاب خبرنگار بوده و شهید شده است. روزبه که نوجوان است یک اتاق مخفی در خانه پدربزرگش پیدا می‌کند که همه مجلات، روزنامه‌ها و نوارهای ناگرا را در آنجا می‌یابد و با هریک از این یادگارها به یک خاطره از پدربزرگ سفر می‌کند.

وی اضافه کرد: این خاطرات ارتباط مستقیمی با وقایع انقلاب دارد که اتفاقاتی مثل ۱۷ شهریور ۵۷، ورود امام خمینی (ره) به کشور و دیگر رویدادهای مهم انقلاب را دربر می‌گیرد و این اتفاقات با توجه به مخاطب نوجوان تصویر شده است.

عیدی درباره مخاطب نوجوان این مجموعه انیمیشن اظهار کرد: امروز بیش از ۴۰ سال از انقلاب می‌گذرد و مخاطب نوجوان بیشتر درباره این وقایع شنیده است. گاهی روایت‌ها وقتی فقط با کلام همراه باشد دچار نقص‌هایی می‌شود و برای همین خواستیم آن را به تصویر بکشیم و از طرف دیگر شخصیت قصه را یک نوجوان گذاشتیم تا نوجوان امروزی از زبان هم‌نسلان خودش، ماجراها را بشنود.

این کارگردان درباره روایت‌های انتخاب شده نیز یادآور شد: وقایع مختلفی در انقلاب داریم که از طرف کشورهای مختلف و افکار عمومی در حال تحریف است و ما نقاط عطف را انتخاب کردیم یعنی مهم‌ترین اتفاقاتی که منجر به انقلاب شد.

تهیه‌کننده انیمیشن «خاطرات زیرزمینی» درباره تولید مجموعه‌های نمایشی درباره انقلاب و هزینه‌های گران این مجموعه‌ها بیان کرد: به تصویر کشیدن آن دوران در قالب رئال و آثار واقع‌گرا سخت است و بودجه‌های هنگفتی می‌خواهد اما در انیمیشن همه‌چیز به طراحی برمی‌گردد و کار ساده‌تر می‌شود. از طرفی در دنیای مدرن امروز، نوجوانانی که با دنیای مجازی رابطه دارند با انیمیشن هم ارتباط برقرار کرده‌اند و اکثر کارها در شبکه‌های خارجی مثل نتفلیکس مخاطب زیادی دارد. در این زمینه هم سازمان صداوسیما سرمایه‌گذاری کرده است تا کارهای خوبی ساخته شود. وی در پایان بیان کرد: جمعی از گویندگان و دوبلورهای حرفه‌ای در کنار هم آمده‌اند تا صداپیشگی این مجموعه را برعهده بگیرند که علیرضا باشکندی نقش راوی را برعهده داشته است.

این هفته کدام سریال‌ها از رادیو پخش می‌شود؟

در هفته پیش‌رو، پنج سریال رادیویی از تولیدات جدید اداره‌کل هنرهای نمایشی رادیو روی آنتن شبکه‌های رادیویی می‌رود.

به گزارش جام جم، «طربکده ترب»، «اسماعیل»، «عملیات سرخ»، «سمفونی شهر» و «استاکس‌نت» عناوین سریال‌های رادیویی است که این هفته از شبکه‌های مختلف رادیویی پخش می‌شود.

زمان پخش این سریال‌های رادیویی به این شرح است: «طربکده ترب» از امروز، ساعت ۶ و ۱۵ دقیقه از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۲۱ و ۴۵ دقیقه روی آنتن رادیو سلامت می‌رود. «اسماعیل» از امروز ساعت ۸ و ۴۵ دقیقه از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۲ بامداد روی آنتن رادیو جوان می‌رود. «عملیات سرخ» از امروز، ساعت ۲۲ و ۳۰ دقیقه از رادیو نمایش پخش می‌شود. «سمفونی شهر» از امروز ساعت ۲۳ و ۴۵ دقیقه از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۲۲ و ۳۰ دقیقه نیز روی آنتن رادیو ایران می‌رود. «استاکس‌نت» از فردا ساعت ۱ بامداد از رادیو نمایش پخش می‌شود و در طول هفته ساعت ۲۲ و ۳۰ دقیقه روی آنتن رادیو تهران می‌رود.